

Lietuviškos matematikos terminijos raida 1920–1940 metais

Vidmantas PEKARSKAS, Aldona PEKARSKIENĖ (KTU)

el. paštas: vidmantas.pekarskas@fmf.ktu.lt, aldonapekarskiene@fmf.ktu.lt

Lietuviškos matematikos terminijos tyrinėtojai išskiria kelis terminijos kūrimosi etapus. Pirmasis – tai laikotarpis nuo J. Gailučio knygos pasirodymo 1885 m. iki 1915 m., kai buvo susirūpinta terminų norminimu. Šis laikotarpis yra naujų terminų paieškos ir kūrimo laikotarpis. Jo pradžia būdinga tai, jog skirtingų vadovėlių autoriai tai pačiai sąvokai pavadinti dažnai naudoja skirtingus terminus, o pačių terminų sutapimas, išreikšiant tą pačią sąvoką, greičiau yra išimtis, negu taisyklė [1]. Šių terminų kūrimo laikotarpi savo darbuose yra nagrinėję Z. Žemaitis [2], J. Kubilius [3], P. Rumšas [1, 4, 5].

Lietuviškų matematikos terminų likimu apie 1915 m. susirūpino mūsų žymieji matematikai pedagogai Z. Žemaitis, M. Šikšnys, Pr. Mašiotas, dirbę tuo metu Voroneže lietuviškose karo tremtinių mokyklose. Jiems talkino tose pačiose mokyklose dirbęs kalbininkas J. Jablonskis. Tai buvo antrasis lietuviškos matematikos terminijos kūrimo etapas. Jo pabaigą žymėjo 1919 m. pasirodęs M. Šikšnio aritmetikos ir algebros terminų žodynėlis [6] bei 1920 m. atspausdintas Z. Žemaičio geometrijos ir trigonometrijos terminų rinkinėlis [7]. Pasirodžius šių terminų žodynėliams, buvo daug diskutuota dėl pasiūlytų terminų. Daugiausia naujų terminų kūrėjams kliuvo nuo A. Jakšto [8, 9], ypač už lietuviškus naujadarus – statinis, išambinė, pusiaukampinė, pusiaukraštinė, statmuo, lygiagretainis ir kt. Šis ginčas Lietuvos matematikos istorikų net buvo pavadintas ginču tarp „voronežiškės“ ir „vilniškės“ terminų mokyklų.

Šiame straipsnyje nagrinėjamas trečiasis lietuviškos matematikos terminijos kūrimo laikotarpis, apimantis 1920–1940 metus, kuris Lietuvos matematikos istorikų detaliam beveik netyrinėtas. Paminėsime, kad apie jį rašoma knygoje [10, 11] bei mūsų ankstesniame darbe [12], skirtame lietuviškų aukštosios matematikos terminų raidai. Šis trečiasis lietuviškų matematikos terminų kūrimo laikotarpis aišku jau nebuvo toks audringas ir pilnas ginčų, koks buvo prieš tai. Dauguma rašiusių matematikos vadovėlius laikėsi norminiais tapusių terminų. Toliau elementariosios matematikos terminai buvo tobulinami, buvo kuriami aukštosios matematikos terminai. Ir juo vadovėlio išleidimo metai yra artimesni 1940 metams, tuo ir jo terminai artimesni vartojamiems šiandien. Todėl šiame darbe aptarsime daugiau nukrypimus nuo įprastų elementariosios matematikos terminų, nes dauguma vartojamų terminų jau nesiskiria nuo šiandieninių.

Pirmiausia pradėsime nuo 4 aritmetikos veiksmų ir tuose veiksmuose dalyvaujančių skaičių pavadinimo. Nors 1919 m. M. Šikšnys savo žodynyje patalpino terminus

sudėtis, dėmuo, suma,

*atintis, turinys, atėminys, skirtumas,
daugyba, daugmuo, daugiklis, sandauga,
dalyba, dalijamasis (dalinys), daliklis, dalmuo, liekana (išdalos),
trupmena, skaitiklis, vardiklis,*

bet ir 1921 m. išleistoje P. Bendoriaus ir P. Daugirdo knygoje [13] yra vartojami terminai *dėstymas, dėstomieji (dedamieji), suma (visuma), imstymas, mažinamasis, mažintojas, skirtumas, dauginimas, dauginamasis, daugintojas, padaugas, dalymas (dalijimas), dalomasis (dalijamasis), dalytojas, dalinys, liekana, skaidiniai (vietoj trupmenos), skaitininkas, ženklininkas.*

Ypač stebina *trupmenos*, jos *skaitiklio* ir *vardiklio* pavadinimai, kurie tuo metu jau buvo nusistovėję. Štai, pavyzdžiui, tais pačiais metais išleistoje A. Busilo knygutėje [14] jau randame įprastus *trupmenos*, *skaitiklio*, *vardiklio* pavadinimus. Tokią situaciją galima paaiškinti [11] bent jau tuo, kad 1921 m. vienas autorių P. Bendorius buvo jau miręs, o kitas autorius išleido pakartotinį leidimą, nieko nepataišęs prieš tai jų išleistose knygutėse.

Sunkiau sekėsi prigyti terminui *skirtumas*. Štai, net 1930 m. išleistoje J. Damijonaičio knygoje [15] *skirtumas* dar vadinamas *liekana*. Beveik visi autoriai stengiasi skirti terminus *daugmuo* ir *daugiklis*, ką šiandien paprastai vadiname vienu žodžiu *dauginamieji*. 1933 m. K. Klimavičius [16] šalia terminų *daugmuo* ir *daugiklis* pavartoja ir terminą *dauginamieji*. Nors jau 1917 m. J. Jablonskis rašė [17] *dauginti iš* ir *dalyti iš* (taip buvo nuspręsta [2] dar Voronežo pasitarimuose, pasiūlius J. Jablonskiui), Z. Balutis-Balevičius dar 1934 m. rašė [18] *dauginti skaičiumi* ir *dalyti skaičiumi*, o *dauginamuosius* siūlė vadinti *dauginiais*.

M. Šikšnys [6] ir Z. Žemaitis [7] skirtingai vadino veiksmus – *kėlimą laipsniu* ir *šaknies traukimą*. M. Šikšnys savo terminų žodynėlyje idėjo dabar įprastus terminus *kėlimas laipsniu* ir *šaknies traukimas*, tokius terminus jis vartojo [19] ir vėliau 1923 m. Tuo tarpu Z. Žemaičio terminų rinkinėlyje yra terminai *laipsninimas*, *laipsniavimas* ir *šakniavimas*. Z. Žemaičiu pasekė ir J. Mašiotas, kuris net dar 1929 m. rašo [20] *laipsniavimas* ir *šakniavimas*. Terminų *laipsniavimas* ir *šakniavimas* atsiradimas sietinas su gyvosios kalbos žodžiais *grybavimas*, *uogavimas* ir pan. Tačiau jie buvo išstumti terminų *kėlimas laipsniu* ir *šaknies traukimas*, sudarytų iš analogijos šiems terminams kitoje kalboje (pavyzdžiui, rusų), manant, kad taip labiau atspindimas veiksmo turinys. Dar paminėsime, kad P. Mašiotas 1931 m. vartojo [21] terminą *kėlimas į laipsnį*.

Daugelyje to meto vadovėlių randame terminą *tiekybė*, kuris po 1940 m. buvo išstumtas termino *reiškinys*. Šį terminą 1919 m. pasiūlė M. Šikšnys [6], jį aptinkame netgi 1935 m. Z. Balučio-Balevičiaus išleistoje knygoje [22]. Aiškindamas šį terminą, M. Šikšnys rašo [19], kad dydis *a* vadinamas algebros *tiekybe*, kai nežinome koks yra *a* – teigiamas ar neigiamas, ir priduria, kad algebrinis reiškinys irgi yra *tiekybė*. Šito paties vadovėlio antroje dalyje [23] M. Šikšnys jau 1923 m. vartoja posakį *šaknis tinka lygčiai*, kuris į matematikų kalbą grįžo visai neseniai vietoj posakio *šaknis tenkina lygtį*. M. Šikšniui priskirtinas [6] ir terminas *lygiašaknės lygtys*, kuris vėliau buvo pakeistas tarptautiniu terminu *ekvivalencijos lygtys*. Terminą *lygiašaknės nelygybės* randame ir knygoje [18]. Dar paminėsime M. Šikšnio vartojamą [23] ir gan romantiškai skambanti terminą *nežinomoji*

vietoj *nežinomas*. Termino *nežinomoji* pasirodymas taip ir liko epizodinis, nepasikartojantis kitų autorių darbuose.

Vietoj žodžio *savybės* visi autoriai vartoja *ypatybės* arba *savumai*, *lenteles* vadina *tabelėmis*. Visi jie vartoja terminus *koordinata*, *grafika*, *abscisa*, *ordinata*, *asimptota*, *mantisa*, *formula*. Beje, J. Mašiotas knygoje [20] greta termino *koordinata* pavartojamas ir dabar įprastos formos žodis *koordinatė*. Nors M. Šikšnio terminų žodynyje buvo įrašyta *formulė*, tačiau *formula* dar aptinkame 1935 m. išleistoje knygoje [18].

Labai įvairiai autoriai vartoja terminą *apytikslė reikšmė*. Tai ir *apytikrė reikšmė* [21, 24], *apytikrė* $\frac{1}{10}$ *tikrumu* [25], *sveiko vieneto tikrumu* [21], ir *artutinė šaknis vieneto griežtumu (tikrumu)* [26]. Tiesa, tai neturėtų stebinti, nes nenuoseklumo vartojant terminą *apytikslė reikšmė* būta visai neseniai ir tik 1994 m. išleistame „Matematikos terminų žodyne“ (MTŽ) [27] jau randame terminą *apytikslė reikšmė*.

Progresijos vadinamos [22] *aritmetiškoji (skirtuminė)*, *geometriškoji (kartotinė)*, vartojamos sąvokos *progresijos skirtumas* bei *vardiklis*. Tiesa, *progresijos vardiklis* dar kartais pavadinamas [20, 21] *daugikliu*, nors M. Šikšnio terminų žodynyje randame terminą *vardiklis*. Nuo 1935 m. nusistovi [22] įprastas terminas *vardiklis*. Terminai *junginiai*, *deriniai*, *gretiniai*, *perstatiniai* vartojami, pasiūlius dar M. Šikšniui jo žodynyje. Aišku, buvo ir kitokių pasiūlymų. Štai, J. Mašiotas 1929 m. panaudoja [20] terminus *gretinumai*, *perstatinėjimai*, o *faktorialą* A. Juška dar 1934 m. pavadina [24] *fakultetu*.

Geometrijos terminai po aršios A. Jakšto kritikos ir priešingai jo norams prigyja gan greitai ir visi autoriai rašo: *statiniai*, *statmuo*, *ižambinė*, *lygiagretainis* ir pan. Bet būta ir retų išimčių. Štai, net 1938 m. K. Klimavičius [28] rašo: *spindulys* arba *radiusas (stipinas)*, *skersmuo (diametras)*, *statiniai* arba *katetai*, *ižambinė* arba *hipotenūzė*, *pusiaukraštinė* arba *mediana*, *pusiaukampinė* arba *bisektrisė*.

Stačiakampio pavadinimą aptinkame Z. Žemaičio terminų žodynyje. Jį vartoja A. Busilas 1921 m. [14], J. Stoukus 1928 m. [29], J. Mašiotas ir P. Mašiotas 1929 m. [20, 30], J. Gvildys 1930 m. [31]. Tačiau M. Šikšnys 1922 m. [25], o K. Klimavičius net 1933 m. [16] vartoja terminą *stačiakampainis*. Žodį *stačiakampis* jie naudoja tik kaip būdvardį, norėdami pabrėžti tam tikrą figūros ar kūno savybę, pavyzdžiui, *stačiakampis gretasienis* [32] arba *stačiakampis keturkampis* [33], kuri po to pavadina *stačiakampainiu*. Bet K. Klimavičius šioje knygoje yra nenuoseklus, nes jis vartoja ir terminą *stačiakampis* vietoj *stačiakampainis*.

Labai įvairuoja tuo metu vadovėliuose terminų *tiesė* ir *plokštuma* naudojimas, nors, kaip rašo savo atsiminimuose Z. Žemaitis [2], Voroneže pasitarimuose buvo nutarta vartoti terminus *tiesė* ir *plokštuma*. Nors terminą *tiesė*, kaip aiškėja iš Z. Žemaičio atsiminimų [2], pasiūlė jis pats, tačiau jo terminų žodynyje yra *tiesioji linija*. Šį terminą naudoja M. Šikšnys 1922 m. [25], J. Gvildys 1930 m. [31], K. Klimavičius 1933 m. [16]. Tuo tarpu J. Mašiotas terminą *tiesė* panaudoja jau 1929 m. [20], o K. Klimavičius tik 1938 m. [28]. Savo terminų žodynyje Z. Žemaitis šalia termino *plokšmė* įrašė ir *plokštuma*, pirmumą teikdamas *plokšmei*, nes terminas *plokštuma* jam atrodė ne visai tinkamas. Net ir rašydamas atsiminimus [2], Z. Žemaitis savo nuomonės nepakeitė, manydamas, kad terminas *plokšmė* geriau negu *plokštuma* atspindi tam tikrą apibendrintą sąvoką, panašiai kaip žodžiai *tėkmė*, *gelmė* ir kt. Paminėsime, kad J. Mašiotas net 1938 m. [34] vartoja žodį

plokšmė, nors M. Šikšnys jau 1926 m. [32], o J. Stoukus 1928 m. [29] naudojo terminą *plokštuma*.

Liestinės pavadinimas jau buvo svarstytas Voroneže [2] ir buvo nuspręsta ją vadinti *lietėja*. Z. Žemaitis ją siūlė vadinti *liesnė*, kaip kad gyvoje kalboje sakoma *rėksnė*. Nors J. Jablonskis pasiūlė terminą *lietėja*, Z. Žemaitis savo terminų rinkinyje išrašė terminą *liečiamoji*. Gal todėl to meto vadovėliuose sutinkami abu terminai – *lietėja* ir *liečiamoji*. Štai, J. Mašiotas knygoje 1929 m. [20] ir net 1938 m. [34] yra terminai *lietėja* ir *kirtėja*, o A. Juškos knygoje [24], išleistoje 1934 m., *liestinė* vadinama ir *liečiamąja*, ir *tangente*, ir *lietėja*. Originaliai jas vadinti siūlo Z. Balutis-Balevičius 1935 m. išleistame vadovėlyje [18]. Tai *kirtėja* arba *kertė* ir *kreivės lietė*. Pacituosime jo pateiktą *liestinės* apibrėžimą: „*Kertės padėtis turi ribinę padėtį – lietės padėtį*“. Įprastą terminą *liestinė* pirmasis panaudojo J. Valukonis 1943 m. išleistame vadovėlyje [35].

Vadovėlių autoriai skirtingai vadino trikampio bei kitų figūrų (o kartais kūnų) *pagrindą*. Pirmąjį vadino *pagrindine*. Z. Žemaičio terminų rinkinyje yra *trikampio pagrindinė*, bet užtat *prizmės pagrindas*. Nors M. Šikšnys jau 1922 m. rašo [25] *trikampio pagrindas*, tačiau J. Gvildys 1930 m. [31], A. Kaunas 1932 [36], K. Klimavičius 1934 m. [33], J. Mašiotas [34] ir J. Baltūsis net 1938 m. [37] rašo *trikampio pagrindinė*. Užtat tie patys autoriai rašo *trapecijos pagrindas* [33], *lygiagretainio pagrindas* [36], *kūgio pagrindas* [34]. Bet štai A. Kaunas 1938 m. [38] jau ir trikampio ir lygiagretainio pagrindą vadina vienu žodžiu *pagrindas*. Paminėsime vieną įdomų dalyką, kurį pavyko rasti jau minėtoje J. Baltūsių knygoje [37]. Jis vartoja pavadinimą *visas prizmės paviršius*, kuri vėliau ilgiems dešimtmečiams išstūmė pažodinis vertimas iš rusų kalbos *pilnas* (arba *pilnasis*) *paviršius*. Kūgio šoninių paviršių J. Mašiotas [34] vadina *kūgio apsiaustu*. Kiti autoriai tokio termino nenaudoja.

Nors Z. Žemaičio terminų rinkinyje yra terminas *projekcija*, tačiau M. Šikšnys 1926 m. pavartoja [32] neįprastą terminą *metmuo*, rašydamas *pasvirusios metmuo*. J. Mašiotas net 1938 m. [34] *pasvirąją* vadina *metamąja*, o jos projekciją – *metmeniu*. Susieti šiuos terminus su gyvosios kalbos žodžiu *metmuo* vargu ar įmanoma, nes gyvojoje kalboje *metmenimis* vadinami išilginiai audinio siūlai. Jeigu pasvirusios projekciją išsivaizduotume kaip jos metamą šešėlį, tai tuomet pačią pasvirąją gal ir galėtum pavadinti *metamąja*. J. Stoukus jau 1928 m. vartoja [29] įprastą terminą *projekcija*. Čia verta paminėti ir tai, kad J. Stoukaus dauguma vartojamų terminų išliko iki šių dienų.

Z. Žemaitis nepritarė [2] J. Jablonskio pasiūlymui vartoti terminus *sinusas*, *kosinusas*, *tangentas*, *kotangentas*, manydamas, kad tinkamesni yra terminai *sinus*, *kosinus* (linksniuojami *sinaus*, *kosinaus*), *tangensas*, *kotangensas*. Matyt todėl savo žodynyje jis pataipino terminus *sinus*, *kosinus*, *tangensas*, *kotangensas*, sklausteliuose prie jų nurodydamas ir J. Jablonskio variantą, kuris šiandien jau yra mums įprastas. Z. Žemaitis pirmumą neabejotinai teikia savo pasiūlytam variantui ir atrodo, kad dėl šių terminų nebuvo pakitęs savo nuomonės. Todėl nenuostabu, kad net 1939 m. išleistoje knygoje [39] sutinkame terminus *sinus* (*sinaus*), *kosinus* (*kosinaus*).

To meto mokykliniuose matematikos vadovėliuose galima aptikti vieną kitą aukštosios matematikos terminą. J. Mašiotas 1929 m. pavartoja [20] terminus *netrukumas* (vietoj *tolydumo*), *maksimum*, *minimum*, *atsilenkimo taškas*, A. Juška 1934 m. [24] – *maksimas*, *minimas*, *vingis*, *primityvinė funkcija*.

Dauguma nenuoseklumų, kamavusių lietuviškąją matematikos terminiją 1920–1940 metų laikotarpyje, iš lėto nyksta, vartojami terminai vienodėja. Panagrinėję 1940 m. išleista P. Katiliaus analizinės geometrijos vadovėlių [40], jame rasime jau įprastus terminus *tiesė, plokštuma, projekcija, sinusas* ir kt., gal būt išskyrus vieną kitą, pavyzdžiui, *abs-cisa, koordinata, elipsis, asimptota*. Sumaišties į lietuviškąją matematikos terminiją įneš vėlesnis pokario laikotarpis, kai atsiras terminų, pažodžiui išverstų iš rusų kalbos.

Literatūra

- [1] P. Rumšas, Lietuvių aritmetikos terminai XIX amžiuje, *Kalbotyra*, 29(1), 52–60 (1978).
- [2] Z. Žemaitis, Lietuviškos matematinės terminologijos istorijai, *Lietuvių kalbotyros klausimai*, 8, 195–201 (1966).
- [3] J. Kubilius, Antanas Baranauskas ir matematika, *Literatūra ir kalba*, 19, 82–98 (1986).
- [4] P. Rumšas, Lietuvių aritmetikos terminai XX amžiaus pradžioje, *Kalbotyra*, 31(1), 69–78 (1980).
- [5] P. Rumšas, Lietuviškų geometrijos terminų istorija, *Mūsų kalba*, 2, 4–19 (1974).
- [6] M. Šikšnys, *Aritmetikos ir algebros terminų žodynelis*, Vilnius (1919).
- [7] Z. Žemaitis, *Geometrijos ir trigonometrijos terminų rinkinėlis*, Kaunas (1920).
- [8] A. Jakštas, Mūsų techniškai žodynėliai, *Draugija*, 1–2(109–110), 59–66 (1920).
- [9] A. Jakštas, Z. Žemaitis, Geometrijos ir trigonometrijos terminų rinkinėlis. Kaunas 1920, 99 psl., *Draugija*, 9–10(117–118), 388–393 (1920).
- [10] J. Banionis, *Matematikos mokslo raida Lietuvoje 1920–1940 m.*, Vilnius (1994).
- [11] A. Ažubalis, *Matematika lietuviškoje mokykloje*, Vilnius, Žiburio leidykla (1997).
- [12] V. Pekarskas, A. Pekarskienė, Lietuviškų aukštosios matematikos terminų raidos bruožai, *Lietuvos matematikų draugijos XXXVIII konferencijos darbai*, Specialus „Lietuvos matematikos rinkinio“ priedas, 150–154, Vilnius, Technika (1997).
- [13] P. Bendorius, P. Daugirda, *Aritmetikos uždavinių ir pavyzdžių rinkinys pradedamosioms mokykloms ir žmonėms, norintiems išmokti gerai skaičiuoti*, 2 ir paskutinė dalis, Vilnius (1921).
- [14] A. Busilas, *Aritmetika (uždavinynas ir teorija)*, 5 dalis, Kaunas (1921).
- [15] J. Damijonaitis, *Aritmetikos uždavinynas (mokslo pradžiai) III–ajam pradžios mokyklos skyriui*, 2 dalis, Kaunas (1930).
- [16] K. Klimavičius, *Matematikos vadovėlis. Teorija ir uždavinynas, I dalis, Pirmajai vidurinės ir aukštesniosios mokyklos klasei ir savamoksliams*, Kaunas (1933).
- [17] *Aritmetika. Mokslo pradžia ir terminai (mokytojo reikalui)*, Voronežas (1917).
- [18] Z. Balutis-Balevičius, *Algebra*, V dalis, Kaunas (1935).
- [19] M. Šikšnys, *Elementarinė algebra. Sistematinis kursas ir uždavinynas*, I dalis, Kaunas–Vilnius (1923).
- [20] J. Mašiotas, *Matematinės formulės ir lentelės*, Kaunas (1929).
- [21] P. Mašiotas, *Algebros uždavinynas*, II dalis (V–VII klasėms), Kaunas–Marijampolė (1931).
- [22] Z. Balutis-Balevičius, *Algebra*, IV dalis, Kaunas (1935).
- [23] M. Šikšnys, *Elementarinė algebra. Sistematinis kursas ir uždavinynas*, II dalis, Kaunas–Vilnius (1923).
- [24] A. Juška, *Matematinės analizės pagrindai*, Kaunas (1934).
- [25] M. Šikšnys, *Geometrija. Aukštesniųjų mokyklų vadovėlis. Planimetrijos antroji dalis*, Vilnius (1922).
- [26] Z. Balutis-Balevičius, *Algebra*, III dalis, Kaunas (1934).
- [27] *Matematikos terminų žodynas*, Mokslinis redaktorius J. Kubilius, Vilnius, Mokslo ir enciklopedijų leidykla (1994).
- [28] K. Klimavičius, *Geometrija. Teorija ir uždavinynas vidurinei mokyklai*, I dalis, Kaunas (1938).
- [29] J. Stoukus, *Geometrijos uždavinynas aukštesniosioms ir vidurinėms mokykloms, II d. Stereometrija*, Kaunas (1928).
- [30] P. Mašiotas, *Algebros uždavinynas*, I dalis, Kaunas (1929).
- [31] J. Gvildys, *Aritmetikos uždavinynas. Pradžios mokyklai. III ir IV skyriui*, II dalis, Kaunas (1930).
- [32] M. Šikšnys, *Geometrija. Aukštesniųjų mokyklų vadovėlis, III dalis, Stereometrija*, Kaunas (1926).
- [33] K. Klimavičius, *Matematikos vadovėlis. Teorija ir uždavinynas, 2 dalis, Antrajai aukštesniosios ir vidurinės mokyklos klasei, savamoksliams ir pradžios mokyklos V skyriui*, Kaunas (1934).

- [34] J. Mašiotas, *Matematikos vadovėlis. Teorija ir uždavinynas vidurinei mokyklai. Geometrija*, 1 d., Kaunas (1938).
- [35] J. Valukonis, *Aukštosios matematikos paskaitos*, I dalis, Kaunas (1943).
- [36] A. Kaunas, *Aritmetikos uždavinynas vidurinėms ir aukštesniosioms mokykloms*, 1 d., Kaunas–Marijampolė (1932).
- [37] J. Baltūsis, *Skaičiavimo vadovėlis VI-ajam pradžios mokyklų skyriui ir parengiamajai gimnazijų klasei*, Kaunas (1938).
- [38] A. Kaunas, *Skaičiavimo vadovėlis pradžios mokyklos V skyriui ir gimnazijos I parengiamajai klasei*, Kaunas–Marijampolė (1938).
- [39] K. Vaičekauskas, *Geometrijos vadovėlis, II dalis ketvirtajai ir penktajai gimnazijos klasėms*, Kaunas (1939).
- [40] P. Katilius, *Analizinė geometrija*, Kaunas (1940).

The process of lithuanian mathematical terminology in 1920–1940

V. Pekarskas, A. Pekarskienė

Lithuanian mathematical terms used in mathematical textbooks for the secondary schools issued in 1920–1940 are compared in the article.